

*2024- yil yanvar-avgust oylari
uchun dastlabki ma'lumot*

QASHQADARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi:
Tel. (75) 221-44-28*

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Qashqadaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024-yil yanvar-avgust oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 840294,4 ming AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-avgust oylariga nisbatan 441442,9 ming AQSH dollariga yoki 2,1 martaga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar-avgust oylarida ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: 840294,4 **+2,1 m.**
(2023- y.: 398851,5)

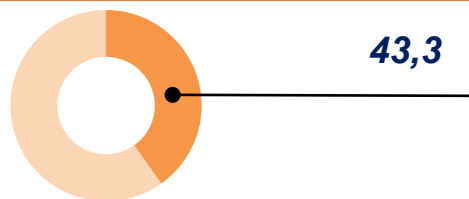
Saldo

2024- y.: -115320,1
(2023- y.: 115397,7)

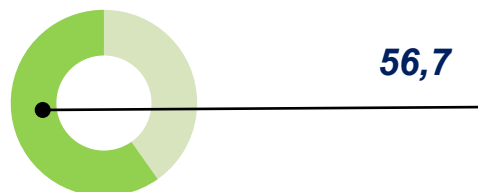
Eksport

2024- y.: 336896,2 **+141,5 %**
(2023- y.: 257124,6)

Import

2024- y.: 476398,2 **+3,4 m.**
(2023- y.: 141726,9)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasida O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobi tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi 363896,2 ming AQSH dollariga (141,5 % ga ko‘paydi) va import hajmi 476398,2 ming AQSH dollariga (3,4 martaga ko‘paydi). Hisobot davrida -115320,1 ming AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024- yil yanvar-avgust oylarida ming AQSH dollari)

XXR	TURKIYA	AQSH	Rossiya Federatsiyasi	Niderlandiya
TSA – 230281,7	TSA – 170453,7	TSA – 100631,7	TSA – 66253,9	TSA – 36173,3
Eksport: 16173,7 Import: 214108,0	Eksport: 53276,0 Import: 117177,7	Eksport: 97178,4 Import: 3453,3	Eksport: 52161,3 Import: 14092,2	Eksport: 66,8 Import: 36106,5
 27,4 %	 20,3 %	 12,0 %	 7,9 %	 4,3 %
Germaniya	BAA	Pokiston	Qozog‘iston	Yaponiya
TSA – 34015,5	TSA – 28873,5	TSA – 23584,4	TSA – 18675,3	TSA – 17101,2
Eksport: 160,3 Import: 33855,2	Eksport: 27538,7 Import: 1334,8	Eksport: 19827,4 Import: 3757,0	Eksport: 13222,8 Import: 5452,5	Eksport: 0,0 Import: 17101,2
 4,0 %	 3,4 %	 2,8 %	 2,2 %	 2,0 %

Qashqadaryo viloyati jahonning 76 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXR (27,4 %), Turkiya (20,3 %), AQSH (12,0 %), Rossiya Federatsiyasi (7,9%), Niderlandiya (4,3 %), Germaniya (4,0%), BAA (3,4 %), Pokiston (2,8 %) , Qozog‘iston (2,2 %) , Yaponiya (2,0 %) da qayd etilgan.

QASHQADARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-avgust oylarida ming AQSH dollari)

	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	XXR	71150,3	69187,1	230281,7
	<i>Eksport</i>	12673,7	22123,5	16173,7
	<i>Import</i>	58476,6	47063,6	214108,0
	Rossiya Federatsiyasi	55874,6	63529,3	66253,9
	<i>Eksport</i>	37256,8	45599,0	52161,3
	<i>Import</i>	18617,8	17930,3	14092,6
	Turkiya	102988,7	62902,6	170453,7
	<i>Eksport</i>	75879,9	63955,3	53276,0
	<i>Import</i>	27108,8	12539,5	117177,7
	Niderlandiya	2345,4	871,5	36173,3
	<i>Eksport</i>	8,7	21,8	66,8
	<i>Import</i>	2336,7	849,7	36106,5
	Misr	990,1	8650,7	11796,3
	<i>Eksport</i>	990,7	8634,8	11796,3
	<i>Import</i>	0,4	15,9	0,0
	AQSH	1103,5	1812,8	100631,7
	<i>Eksport</i>	8,0	21,5	97178,4
	<i>Import</i>	1095,5	1791,3	3453,3
	Pokiston	7024,6	15238,3	23854,4
	<i>Eksport</i>	6839,8	14086,9	19827,4
	<i>Import</i>	184,8	1151,4	3757,0
	Germaniya	15227,1	4775,8	34015,5
	<i>Eksport</i>	1310,6	259,0	160,3
	<i>Import</i>	13916,5	4516,8	33855,2
	BAA	809,4	29475,9	28873,5
	<i>Eksport</i>	673,3	29434,2	27538,7
	<i>Import</i>	136,1	41,7	1334,8
	Italiya	3201,0	3246,6	2905,1
	<i>Eksport</i>	723,4	961,5	895,1
	<i>Import</i>	2477,6	2285,1	2010,0

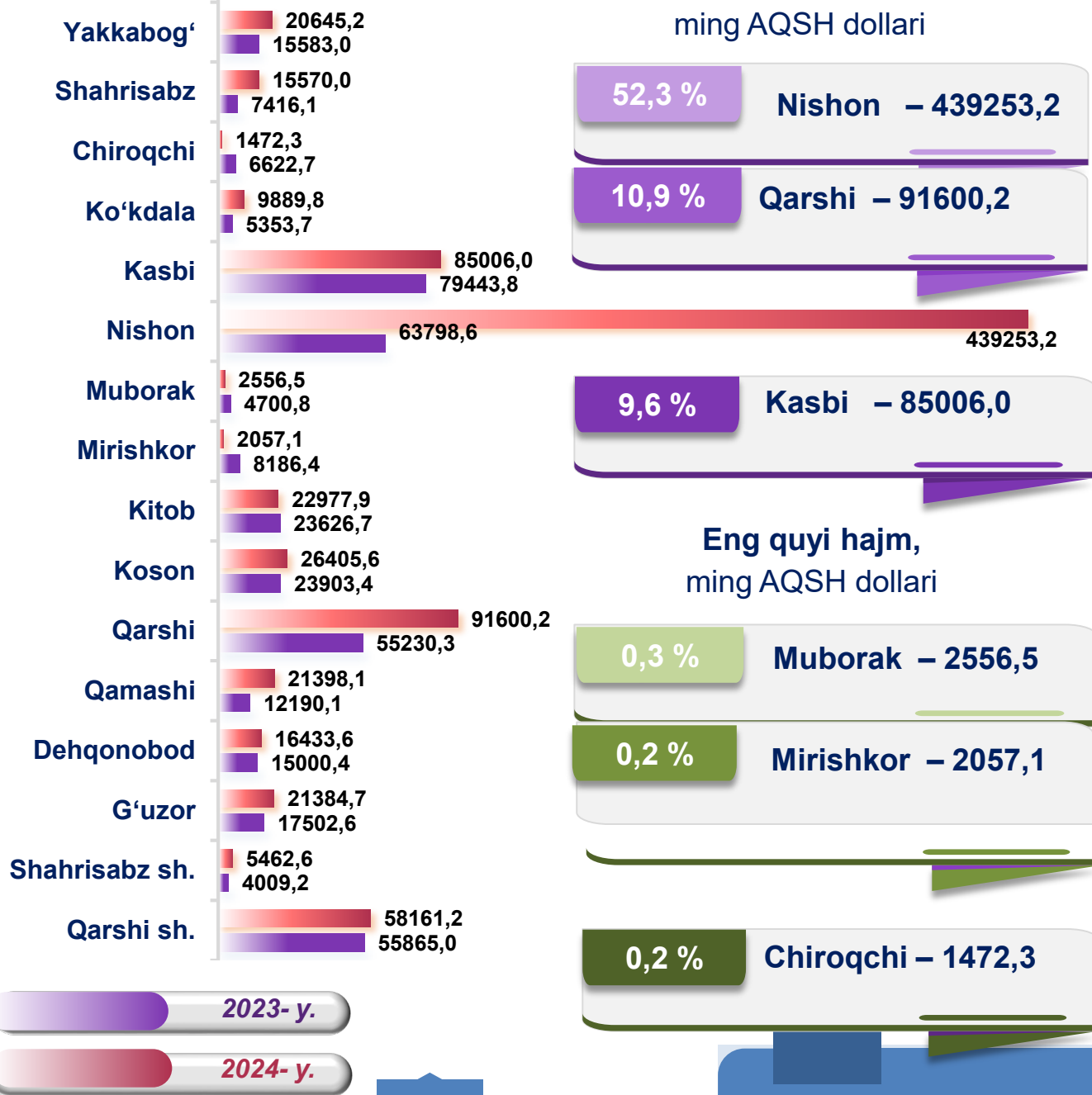
	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	Eron Islom Respublikasi	16387,7	7945,7	11217,8
	<i>Eksport</i>	13217,6	6570,0	8826,0
	<i>Import</i>	3170,1	1375,7	2391,9
	Polsha	8981,5	13299,8	8978,9
	<i>Eksport</i>	7522,3	12268,8	8774,9
	<i>Import</i>	1459,2	1031,0	204,0
	Tojikiston	3068,3	6229,6	10275,6
	<i>Eksport</i>	1221,9	5904,0	9643,3
	<i>Import</i>	1846,4	325,6	632,3
	Qozog'iston	17294,3	24973,0	18675,3
	<i>Eksport</i>	7344,1	11496,3	13222,8
	<i>Import</i>	9950,2	13476,7	5452,5
	Hindiston	8027,2	5964,4	6385,7
	<i>Eksport</i>	4847,4	4557,0	1271,2
	<i>Import</i>	3179,6	1407,4	5114,5
	Yaponiya	7275,6	1745,8	17101,2
	<i>Eksport</i>	161,5	26,6	0,0
	<i>Import</i>	7114,1	1719,2	17101,2
	Litva	927,4	3503,8	3218,8
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	465,6
	<i>Import</i>	927,4	3503,8	2753,2
	Vetnam	1886,5	8240,4	4162,3
	<i>Eksport</i>	1886,4	8178,1	4092,0
	<i>Import</i>	0,1	62,3	70,4
	Kanada	935,2	1275,6	2380,0
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	284,4
	<i>Import</i>	935,2	1275,6	2095,6
	Bangladesh	0,0	1835,6	2141,3
	<i>Eksport</i>	0,0	1835,6	2141,3
	<i>Import</i>	0,0	0,0	0,0

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024-yil yanvar-avgust oylari ming AQSH doll.)*

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

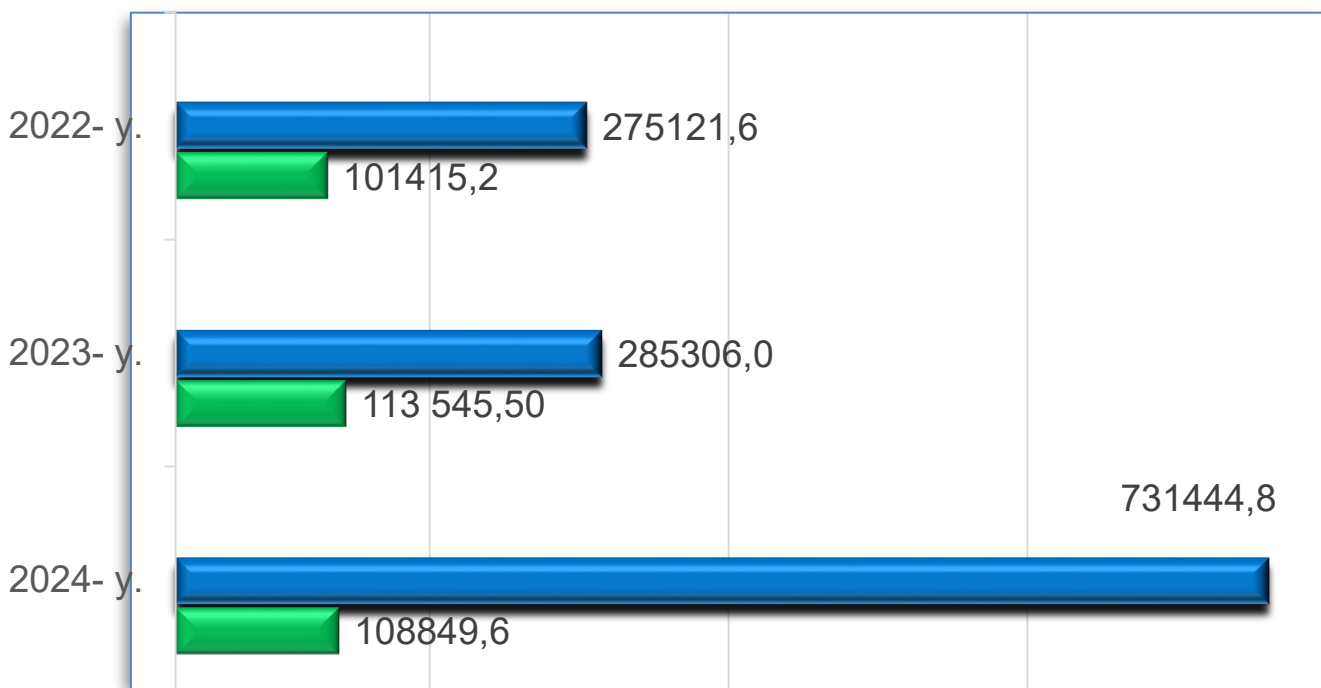

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushini Nishon tumani 52,1 % ulush bilan 439253,2 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushini esa Chiroqchi tumani 0,2 % ulush bilan 1472,3 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

QASHQADARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-avgust oylarida ming AQSH dollari)

2024- yil yanvar-avgust oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 13,0 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi, 2023- yilning mos davriga nisbatan 4,1 % ga kamaygan.

Qashqadaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2024- yilning yanvar-avgust oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 2,3 martaga ko'paygan va jami TSAdagi ulushi 87,0 % ni tashkil etdi.

Qashqadaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-avgust oylari holatiga ko'ra, 108849,6 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 82997,2 ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 25852,4 ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI (2024- yil yanvar-avgust, ulushi, % da)

Rossiya – 60,9

Qozog'iston – 17,2

Tojikiston – 9,4

Ozarbayjon – 1,5

Ukraina – 1,7

Moldova
Respublikasi – 1,7

Qirg'iz
Respublikasi – 4,5

Turkmaniston – 0,7

Belarus
Respublikasi – 2,2

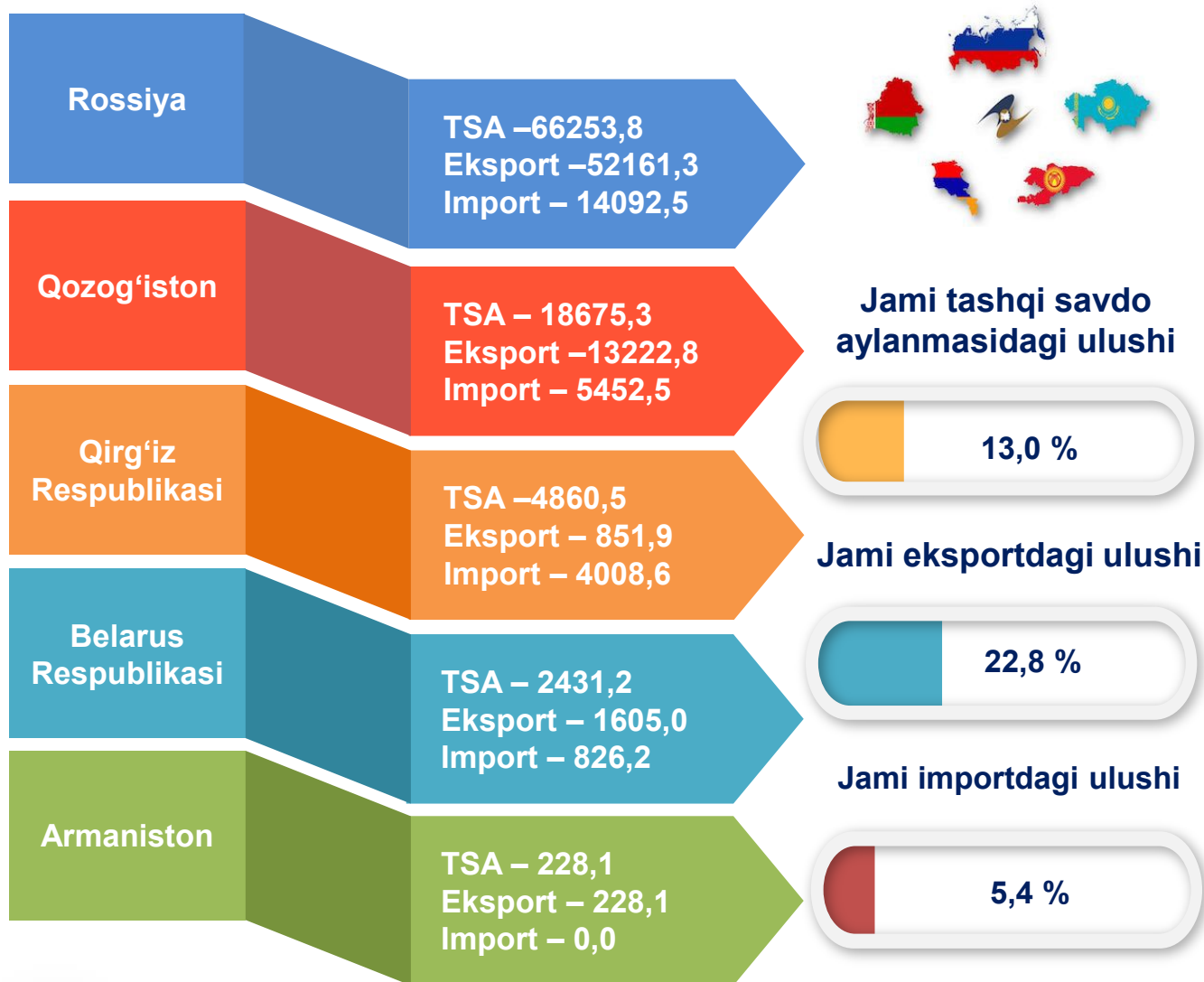
Armaniston – 0,2

Qashqadaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (60,9 %), Qozog'iston (17,2 %) hamda Tojikiston (9,4 %) davlatlari bilan qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-avgust oylarida ming AQSH dollari, ulushi, % da)

Qashqadaryo viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 108849,6 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi 82997,2 ming AQSH dollari, import hajmi esa 25852,4 ming AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Belarus Respublikasi, Qozog'iston, Armaniston va Qirg'iz Respublikasi) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

QASHQADARYO VILOYATI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-avgust oylari)

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, eksportyorlar soni 175 ta ga yetdi va ular tomonidan 363896,2 ming AQSH dollari qiymatini hamda (2023- yilning mos davriga nisbatan 41,5 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-avgust oylari ulushi % da)

Qashqadaryo viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI *(yanvar-avgust oylari yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O‘zgarish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	224646,6	363896,2	128,4	141,5	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	39936,7	41686,9	141,2	104,4	15,5	11,5
Ichimliklar va tamaki	576,4	617,7	137,5	107,2	0,2	0,2
Yoqilg‘idan tashqari nooziq-ovqat xom ashyo materiallari	130,2	20,0	16,2	15,4	0,1	-
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	36925,3	138570,9	4,5 m.	3,8 m.	14,4	38,1
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	94,3	1698,5	8,5	18,0 m.	0,0	0,5
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	913,3	793,9	34,7	86,9	0,4	0,2
Sanoat tovarlari	170991,4	173459,8	110,8	101,5	66,5	47,7
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	4904,2	1977,6	3,1 m.	40,3	1,9	0,5
Turli xil tayyor buyumlar	273,3	-	58,1 m.	-	0,1	-
Boshqa tovarlar	46,6	2131,1	45,8	70,4	0,0	-
Xizmatlar	2332,9	2939,8	83,3	126,0	0,9	0,8

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,2 % ni tashkil etib, ulardan sanoat tovarlari (47,7 %), mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar (38,1 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (11,5 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI
(2024- yil yanvar-avgust oylari)

XSST bo'limi nomi

Ming
AQSH
dollari

2023- yilning
mos davriga
nisbatan,
% da

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar

44003,0

108,4

Sabzavotlar va mevalar

37946,4

123,9

Yoqilg'idan tashqari noziq-ovqat xomashyo

20,0

15,4

Cho'yan va po'lat

20,0

16,4

O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo

-

-

Rangli metallar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar

-

-

Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar

138570,9

3,8 m.

Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar

138570,9

3,8 m.

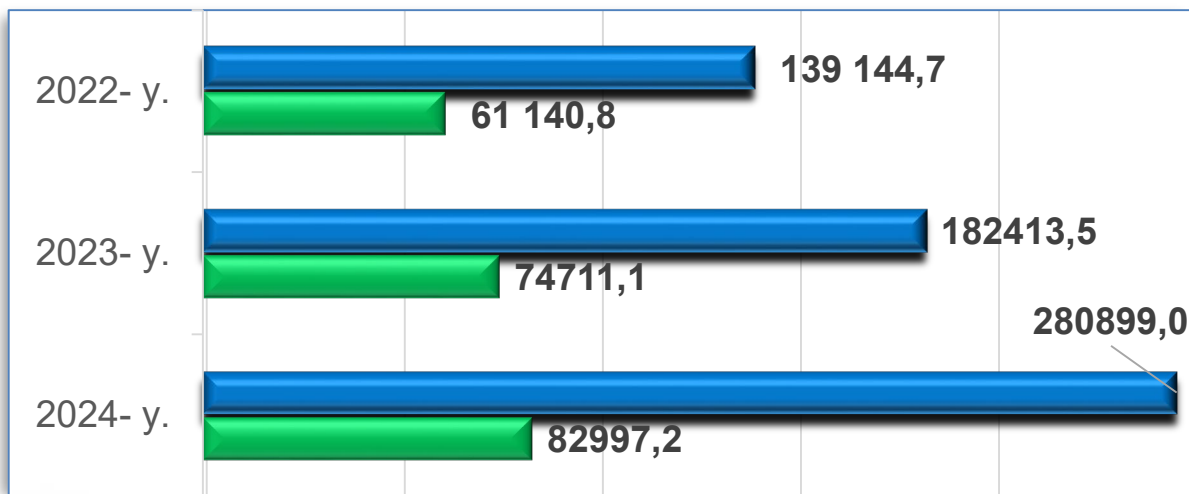
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	164368,6	99,5
Yigirilgan to'qimachilik iplari, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	162237,3	101,8
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, yoki tayyorlangan buyumlar	3,0	53,6
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	2128,3	36,9
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	-	-
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1977,6	40,3
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunalari	1730,0	36,5
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari, boshqa joyda tasniflanmagan	247,6	154,3
Turli xil tayyor buyumlar	10973,1	144,5
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	10970,3	144,7
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebellar	2,8	23,3.
Xizmatlar	2939,8	126,0

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda-tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024-yil yanvar-avgust oylari natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan eksport ulushi 22,8 % ni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 11,1 % ga ko'paygan.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-avgust oylari ming
AQSH dollari)

 ■ Boshqa davlatlar ■ MDH davlatlari
2024- yil yanvar-avgust oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Turkiya, Rossiya Federatsiyasi, XXR, Pokiston, AQSH, BAA va Qozog'iston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 76,6 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-avgust oylari % da)

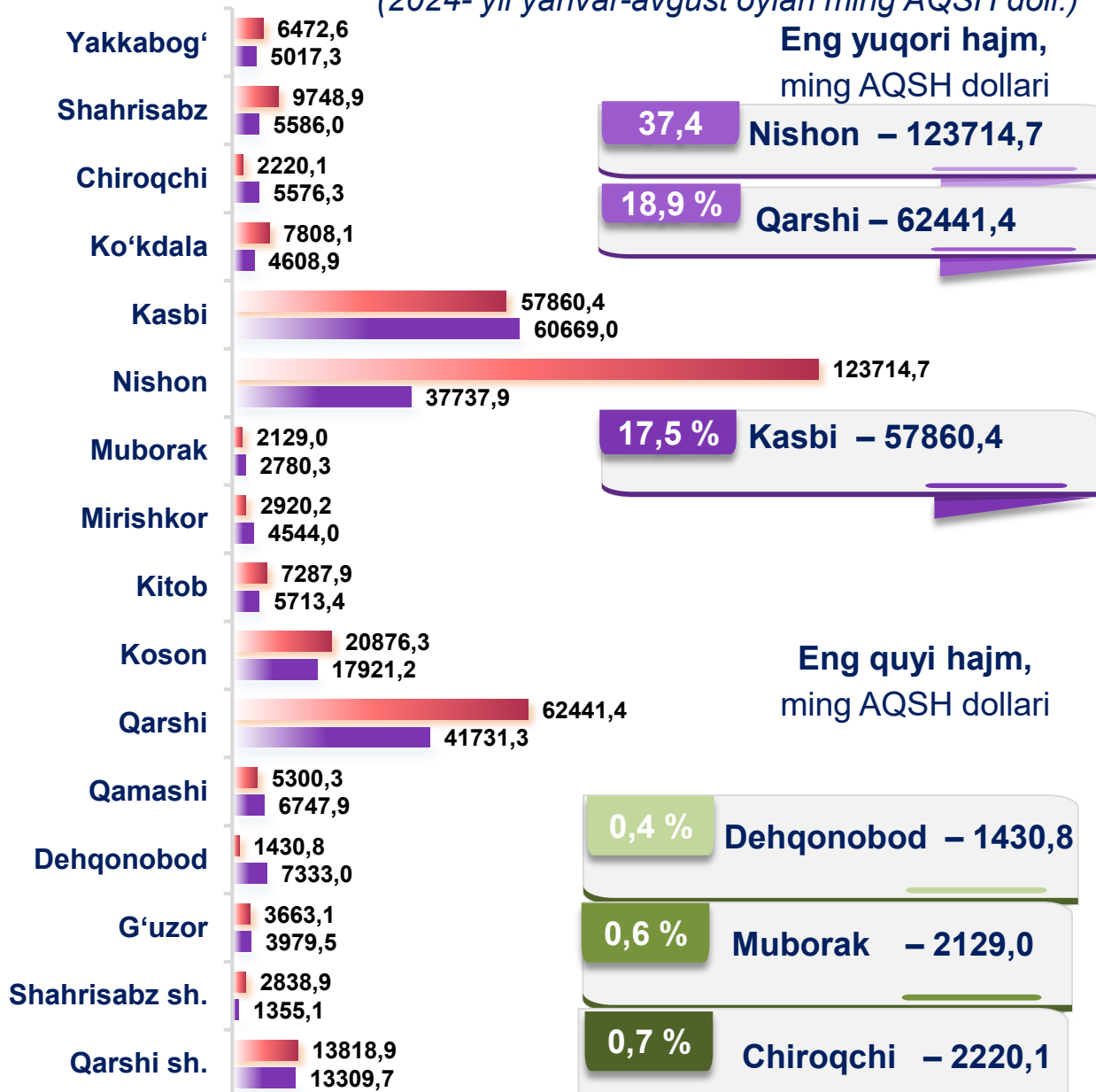
QASHQADARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar-avgust oylari yillar kesimida)*

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Turkiya	63955,3	53276,0	84,3	83,3	1	2
Rossiya Federatsiyasi	45599,0	52161,3	122,4	114,4	2	3
AQSh	21,5	97178,4	2,7 m.	4519,9 m.	41	1
XXR	22123,5	16173,7	174,6	73,1	4	6
Pokiston	14086,9	19827,4	2,1 m.	140,8	5	5
BAA	29434,2	27538,7	43,7 m.	81,6	3	4
Misir	8634,8	11796,3	8,7 m.	136,6	8	8
Eron Islom Respublikasi	6570,0	8826,0	49,7	134,3	10	10
Polsha	12268,8	8774,9	163,1	71,5	6	11
Tojikiston	5904,0	9643,3	4,8 m.	163,3	11	9
Vetnam	8178,1	4092,0	4,3 m.	50,0	9	14
Qozog'iston	11496,3	13222,8	156,5	115,0	7	7
Bangladesh	1835,6	2141,3	-	116,7	16	17
Afg'oniston	4456,9	8748,0	47,1	196,3	12	12
Portugaliya	461,6	5687,7	4,4 m.	12,3 m.	28	13
Marokash	1355,3	3430,3	-	2,5 m.	19	15
Ozarbajjon	1488,2	1562,9	116,8	105,0	17	22
Moldova Respublikasi	2083,2	1854,0	113,4	89,0	15	19
Hindiston	4557,0	1271,2	94,0	27,9	12	24
Ruminiya	0,0	2297,6	-	-	-	16

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2024- yil yanvar-avgust oylari ming AQSH doll.)*

2023- y.

2024- y.

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Nishon tumani 37,4 % bilan 123714,7 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Dehqonobod tumani 0,4 % bilan 1430,8 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-avgust oylarida 95,3 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 2,0 martaga ko'paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog'iston (27,2 %), Pokiston (22,7%), Rossiya (33,8 %) hamda Afg'oniston (13,2 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024- yil yanvar-avgust oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 37,9 mln. AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 23,9 % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 10,4 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-avgust oylari o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

<p>Piyoz</p> <p>5,9 mln. AQSH dollari</p> <p>25,4 ming tonna</p> <p> 3,8 m </p>	<p>Karam</p> <p>3,6 mln. AQSH dollari</p> <p>11,1 ming tonna</p> <p> 4,6 m. </p>	<p>Loviya</p> <p>10,3 mln. AQSH dollari</p> <p>2,4 ming tonna</p> <p> 72,7 % </p>	<p>Uzum</p> <p>1,7 mln. AQSH dollari</p> <p>1,3 ming tonna</p> <p> 40,6% </p>
<p>Pomidor</p> <p>0,5 mln. AQSH dollari</p> <p>0,3 ming tonna</p> <p> 27,3 % </p>	<p>Sabzi</p> <p>2,6 mln. AQSH dollari</p> <p>8,1 ming tonna</p> <p> 2,3 m. </p>	<p>Bodring</p> <p>0,09 mln. AQSH dollari</p> <p>0,1 ming tonna</p> <p> 25,0 % </p>	<p>Sitrus mevalar</p> <p>0,05 mln. AQSH dollari</p> <p>0,03 ming tonna</p> <p> 15,0 % </p>

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-avgust oylari)

Davlatlar	Ming tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
 Pokiston	11,9	8636,6	22,8
 Rossiya	36,7	12805,2	33,7
 Afg'oniston	3,0	5025,8	13,2
 Qozog'iston	40,0	10277,5	27,1
 Iroq	0,3	245,5	0,6
 BAA	0,3	60,6	0,2
 Turkiya	0,05	45,3	0,1
 Boshqa davlatlar	3,05	849,9	2,3

* qiymat ifodasidan

2024- yil yanvar-avgust oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Rossiya Federatsiyasiga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 36,7 % ni), bu ko'rsatkich Turkiya eksport hajmidan 7,0 martaga ko'p.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta‘minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishini bevosita paxta xomashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

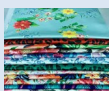

Xususan, 2024- yil yanvar-avgust oylari yakuni bo‘yicha 173207,6 ming AQSH dollari to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 47,6 % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan 3,7 % ga ko‘paydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida paxta tolasi (89,4 %), kiyim-kechak (6,3 %) asosiy ulushni egallagan.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-avgust oylari ming AQSH dollari)

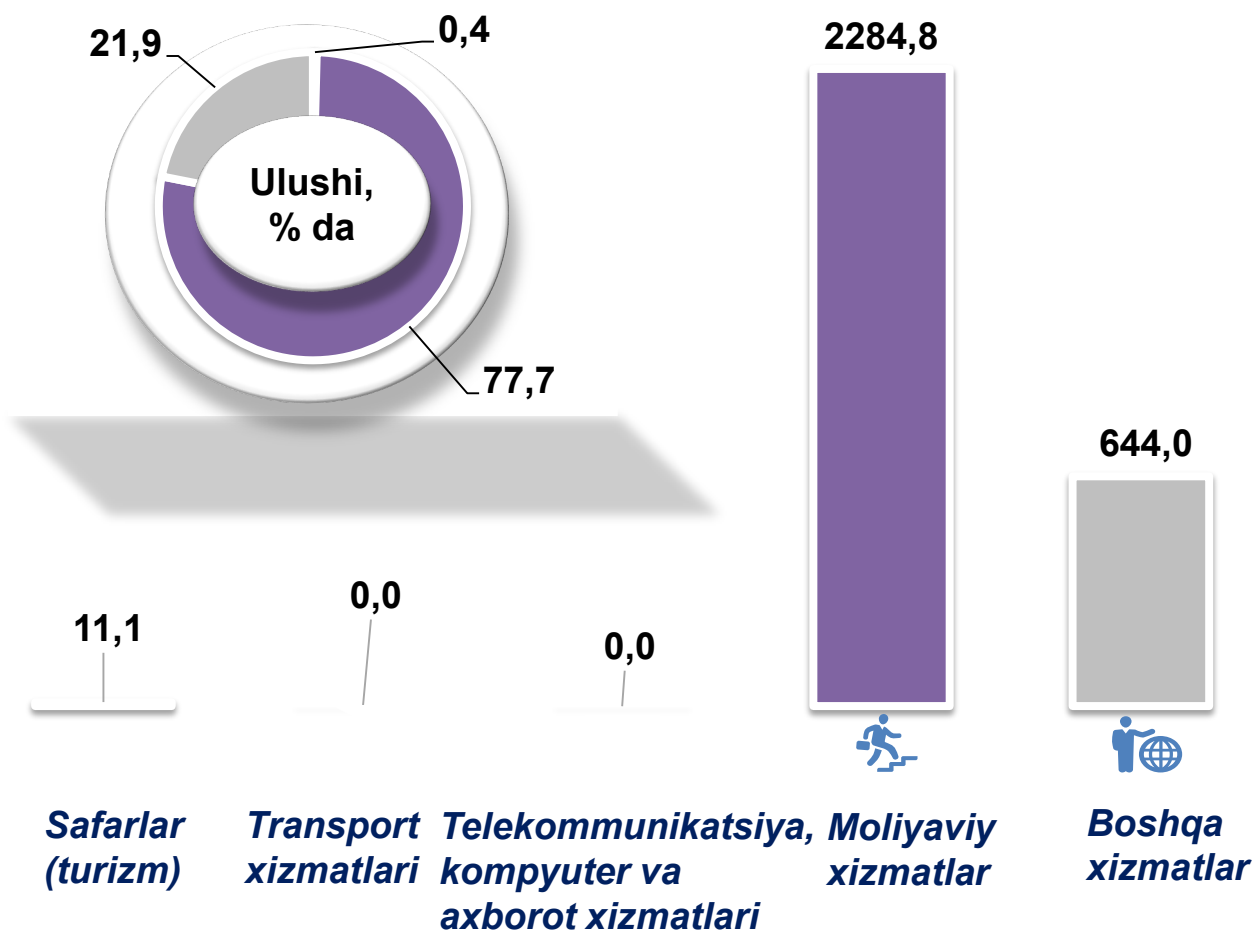
		2023-y.	2024-y.
	Kiyim-kechak	7879,7	10970,3
	Paxta tolasi	148636,4	154779,3
	Jundan tayyorlangan matolar	257,9	35,0
	Paxtadan tayyorlangan matolar	5626,0	4471,8
	Ipak va undan tayyorlangan matolar	4618,8	2951,2

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-avgust oylari ming AQSH doll.)

Xizmatlar eksporti hajmi 2939,8 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 0,8 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 26,0 % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (77,7 %), boshqa xizmatlar (21,9 %) va safarlar (turizm) (0,4 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

QASHQADARYO VILOYATINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-avgust oylarida import hajmi 476398,2 ming AQSH dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 3,4 martaga ko'paydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (80,9 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (11,6%) hamda yoqilg'dan tashqari nooziq- ovqat hom-ashyo (2,2 %) hamda hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-avgust oylari ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-avgust oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 334671,3 ming AQSH dollariga ko'paydi va 476398,2 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-avgust oylari yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	141726,9	476398,2	80,4	3,4 m.	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	9613,4	10 121,9	117,4	105,3	6,8	2,1
Ichimliklar va tamaki	576,4	208,8	-	36,2	0,4	0,0
Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyo materiallari	6314,3	10 259,9	100,8	162,5	4,5	2,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash Materiallar	8427,6	4 394,8	138,8	52,1	5,9	0,9
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	94,3	110,5	6,5	117,2	0,1	0,0
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash Mahsulotlar	19920,6	55 428,8	88,0	2,8 m.	14,1	11,6
Sanoat tovarlari	10117,5	5 976,0	105,0	59,1	7,1	1,3
Mashinalar va transport asbob uskunalari	80979,8	385 424,1	57,1	4,8 m.	57,1	80,9
Turli xil tayyor buyumlar	168,1	233,6	104,3	139,0	0,1	0,0
Boshqa tovarlar	4207,2	4 014,5	62,9	95,4	3,0	0,8
Xizmatlar	1307,7	225,3	3,1 m.	17,2	0,9	0,0

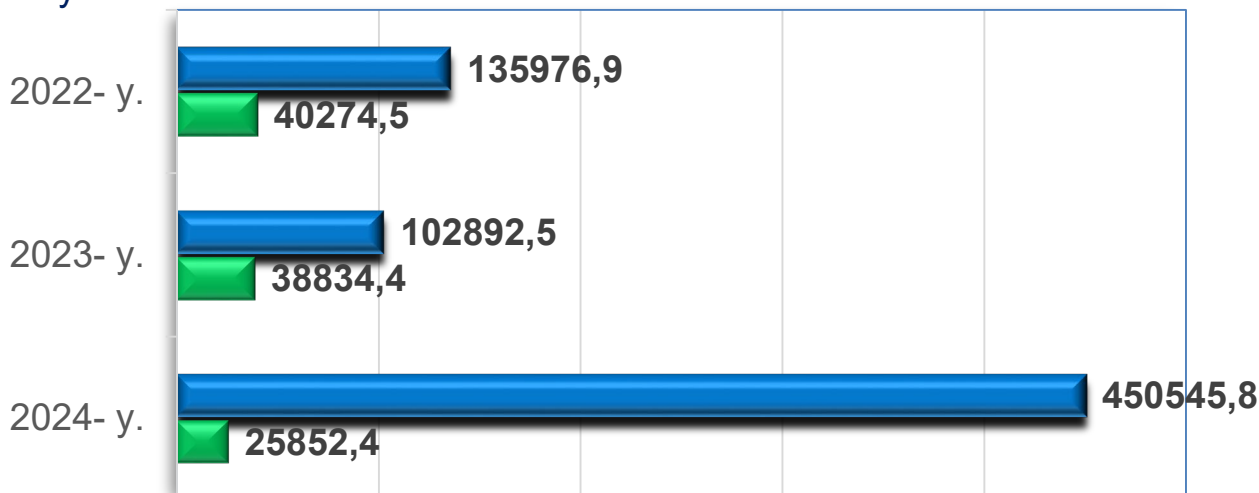
XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-avgust oylari)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	14192,5	98,8
Sabzavotlar va mevalar	4248,1	2,7 m.
Tirik hayvonlar	3751,3	97,7
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2095,4	53,9
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	1044,8	3,0 m.
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	167,0	8,7 m.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	46,1	-
Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyo materiallari	12308,0	162,5
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	1519,5	58,2
Yog'och-taxtalar	1031,9	78,6
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	61,7	3,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	1044,8	3,0 m.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4394,8	52,1
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	4394,8	52,1
Tabiiy yoki sun'iy gaz	-	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	55428,8	2,8 m.
Noorganik kimyoviy materiallar	2720,3	183,3
Organik kimyo birikmalar	2869,0	56,6
Oshlovchi va buyovchi ekstraktlar	133,8	112,2
Oqsil moddalar, modifitsiyalangan kraxmal, elim va fermentlar	172,8	96,4
Boshqa kimyoviy mahsulotlar	40326,4	12,1 m.
Kimyoviy iplar	82,7	12,1
Kimyoviy shtapel tola	802,5	73,7

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	14510,4	143,4
Cho'yan va po'lat	8525,5	119,2
Boshqa joyda tasniflanmagan metallardan tayyorlangan buyumlar	201,1	25,3
Kauchuk va rezina buyumlar	1343,2	139,2
Rangli metallar	3782,5	6,0 m.
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	0,8	-
Ruda bulmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	2218,0	56,6
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	1415,0	41,1
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	163,5	49,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	385424,1	4,8 m.
Qozonxona (uskunalari, moslamalari va ularning qismlari)	222377,4	4,1 m.
Uskuna va apparatlar	7674,4	150,6
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	-	-
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	-	-
Kanslyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	-	-
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	-	-
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunalari	147085,1	13,6 m.
Metallarni qayta ishlash mashinalari	-	-
Boshqa transport uskunalari	6026,0	7,4 m.
Turli xil tayyor buyumlar	875,7	111,5
Boshqa joyda tasniflanmagan turli xil tayyor buyumlar	233,6	139,0
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebellar	642,1	104,0

Tashqi savdo statistikasini yuritish metodologiyasiga ko'ra, tashqi savdo statistikasiga tranzit tovarlar, mamlakatga vaqtincha olib kirilgan yoki undan vaqtincha olib chiqilayotgan tovarlar kiritilmasligi nazarda tutilgan.

 2024-yil yanvar-avgust oylari natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 5,4 % ni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 33,4 % ga kamaydi. **MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI** (yanvar-avgust oylari ming AQSH dollari)

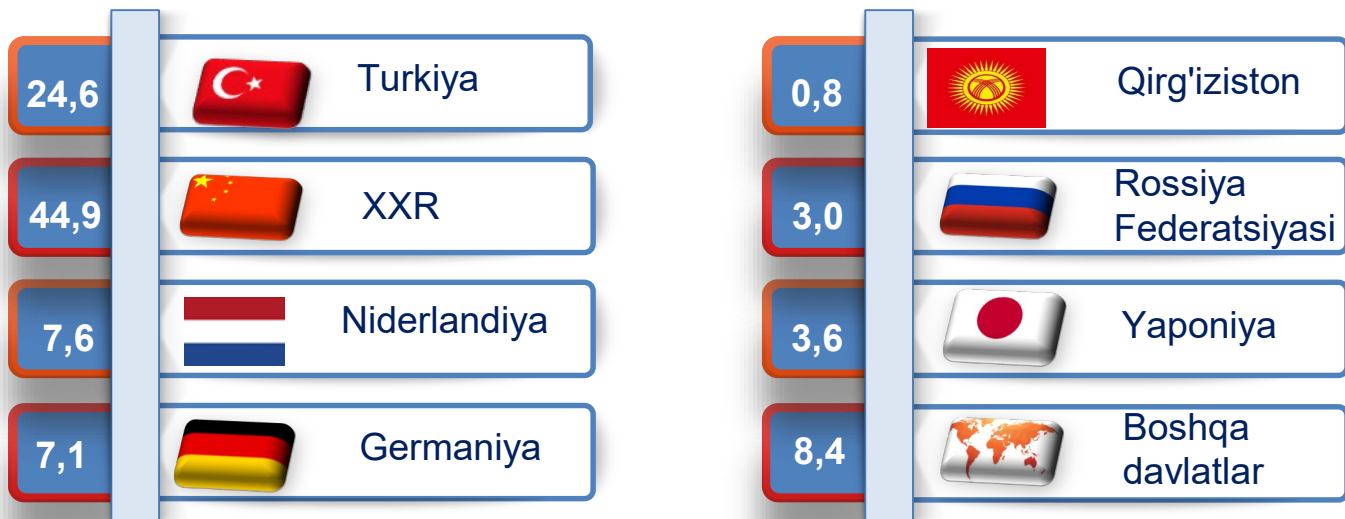

■ Boshqa davlatlar ■ MDH davlatlari

 2024- yil yanvar-avgust oylarida Qashqadaryo viloyati 76 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Turkiya, Qirg'iziston, Germaniya, Niderlandiya, XXR, Rossiya Federatsiyasi va Yaponiya) jami importning 91,6 % ni tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-avgust oylari % da)

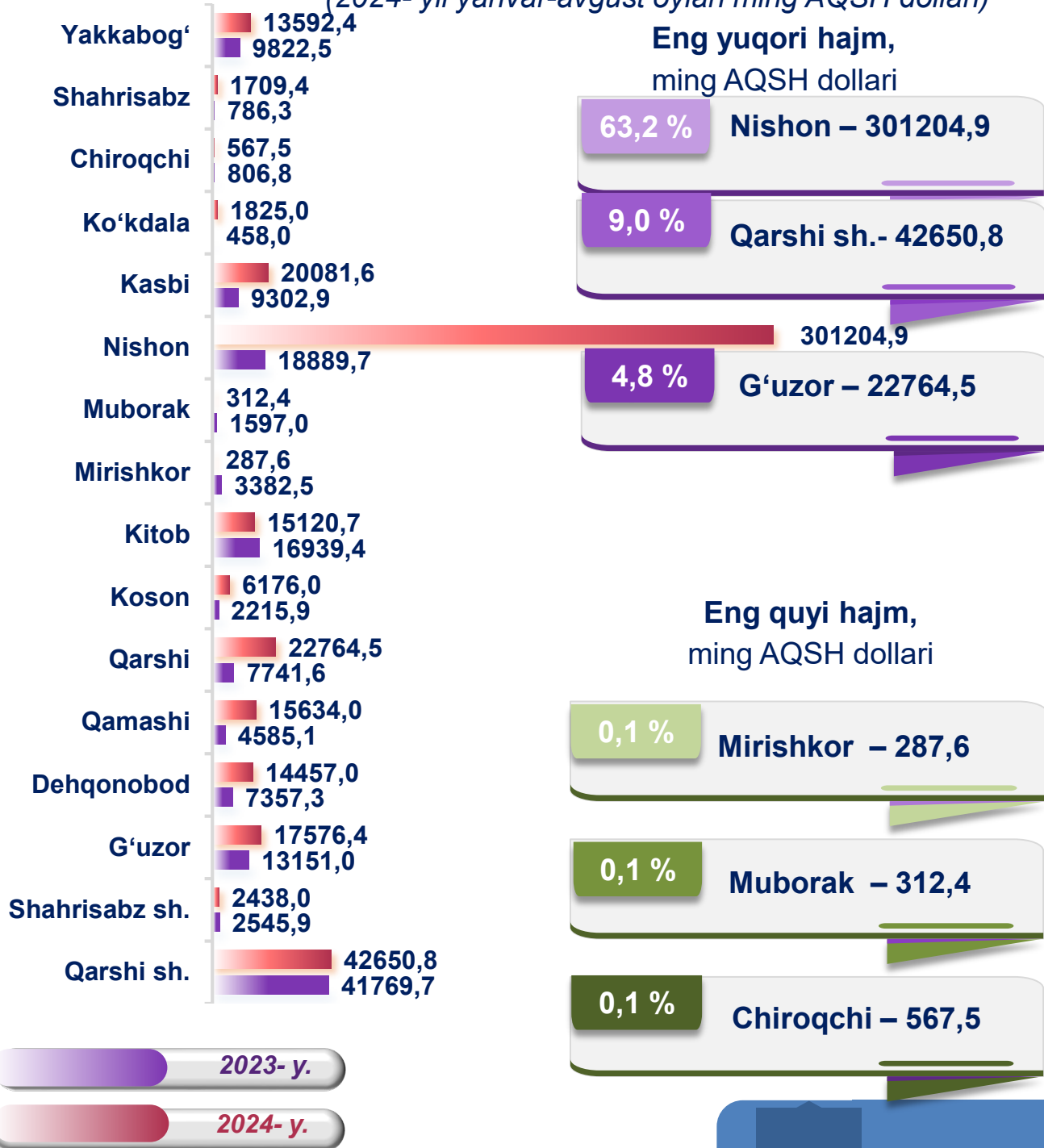
QASHQADARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yillar kesimida yanvar-avgust oylari holati)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.
XXR	47063,6	214107,9	80,5	4,5 m.	1	1
Niderlandiya	849,7	36106,5	36,4	42,5 m.	19	3
Ekvador	158,3	65,6	58,8	41,4	29	52
Germaniya	4516,8	33855,2	32,4	7,5 m.	6	4
Rossiya Federatsiyasi	17930,3	14092,5	96,3	78,6	2	6
Pokiston	1151,4	3757,0	6,2 m.	3,3 m.	17	10
Turkiya	12539,5	117177,7	46,3	9,3 m.	5	2
Yaponiya	1719,2	17101,2	24,2	9,9 m.	13	5
Litva	3503,8	2753,2	3,8 m.	78,5	9	12
Hindiston	1407,4	5114,5	44,3	3,6 m.	14	8
Kanada	1275,6	2095,7	136,4	164,3	16	15
Qozog'iston	13476,7	5452,5	135,4	40,6	4	7
Eron Islom Respublikasi	1375,7	2391,9	43,4	173,9	15	13
Fransiya	704,1	789,7	135,1	112,2	21	21
Qirg'iz Respublikasi	3593,8	4408,6	81,3	122,7	8	9
AQSh	1791,3	3453,3	163,5	192,8	12	11
BAA	41,7	1334,8	30,6	32,0 m.	37	18
Qo'shma Qirollik	294,2	1492,9	2,9 m.	5,1 m.	26	17
Finlandiya	3,2	244,3	5,3 m.	76,3 m.	52	50
Italiya	2285,1	2010,0	92,2	88,0	10	16

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024- yil yanvar-avgust oylari ming AQSH dollari)

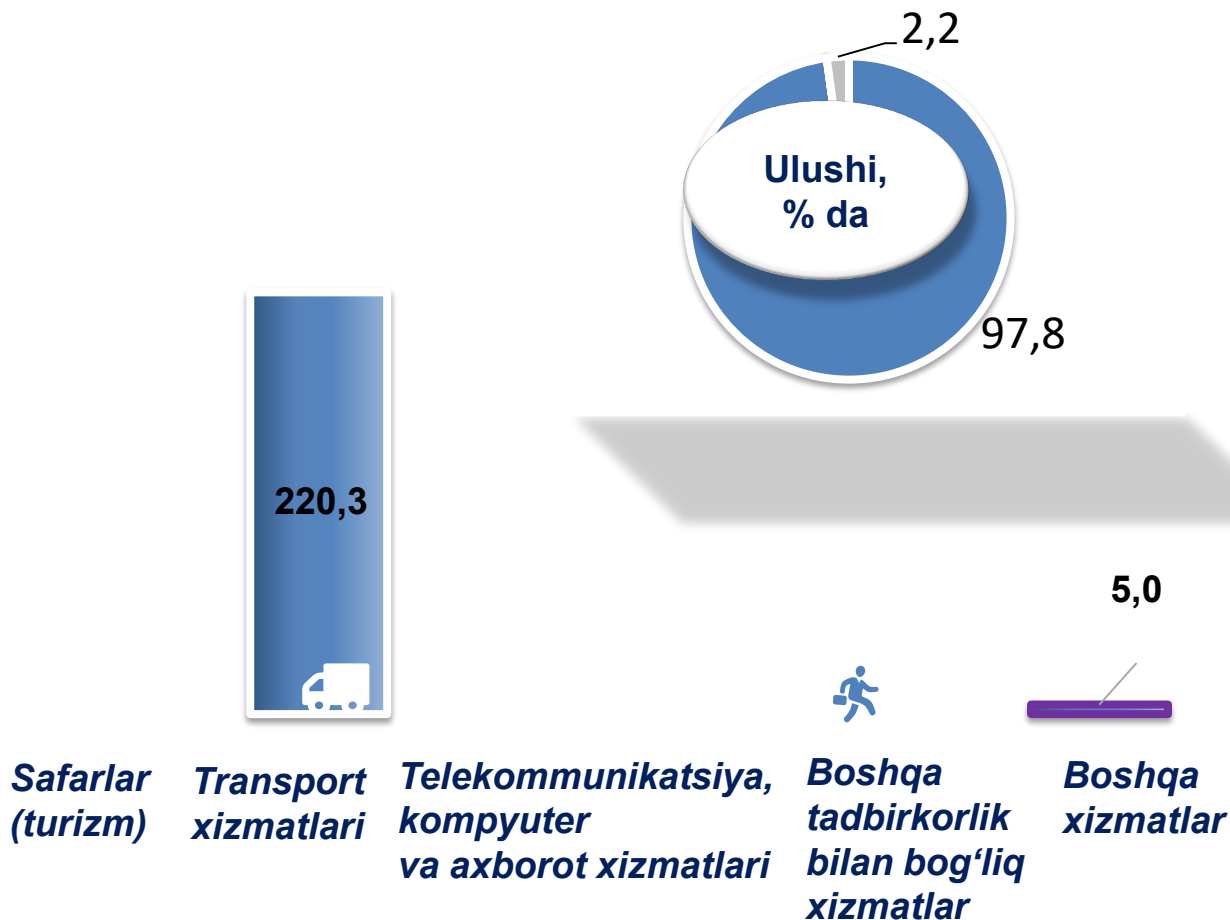

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Nishon tumani 63,2 % bilan 301204,9 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Mirishkor tumani 0,1 % bilan 287,6 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-avgust oylari ming AQSH dollarida)

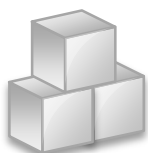
2024- yilning yanvar-avgust oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 225,3 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushini transport xizmatlari (97,8 %) tashkil etdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024- yil yanvar-avgust oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 5976,0 ming AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 40,9 % ga kamaydi hamda, importning umumiy hajmidagi ulushi 1,3 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-avgust oylari hajmi, ulushi, % da)

47,8 ming
AQSH doll.
ulushi – 0,8%

2677,2 ming
AQSH doll.
ulushi – 44,8 %

1780,8 ming
AQSH doll.
ulushi – 29,8

Qirg'iziston

**Rossiya
Federatsiyasi**

XXR

23,9 ming
AQSH doll.
ulushi – 0,4 %

292,8 ming
AQSH doll.
ulushi – 4,9 %

Qozog'iston

Eron

2024- yil yanvar-avgust oylarida sanoat mahsulotlari importi hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan - 4141,5 ming AQSH dollariga kamaydi. Ushbu tovarlarni Qashqadaryo viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi Qirg'iziston - 47,8 ming AQSH dollari (0,8 %) XXR - 1780,8 ming AQSH dollari (29,8 %), Rossiya Federatsiyasi - 2677,2 ming AQSH dollari (44,8 %), Qozog'iston - 23,9 ming AQSH dollari (0,4 %), Eron – 292,8 ming AQSH dollari (4,9 %) kabi davlatlarga to'g'ri keldi.